

עלים

עליון קבוץ סעד

בע"ה כ"ט באלול תשפ"ג | ערב ראש השנה תשפ"ד | 15.09.23 | גליון מס' 3312

בְּרַךְ עֲלֵינוּ, ה' אֱלֹהֵינוּ, אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת...
וּמִלֵּא יַדֵּינוּ מִבְּרָכוֹתֶיךָ וּמַעֲשֵׂךָ מִתְּנֹת יָדֶיךָ.
(מתוך ברכת השנים בנוסח הספרדי לחורף).

שנה טובה ומבורכת
לכל בית סעד

ימי החול	
05:39←05:35	זמן תפילין / טלית
06:00	שחרית א'
06:45	שחרית ב' (בביה"כ)
08:00	שחרית ג' (בביה"ס, ימים א-ה)
09:32←09:31	סוף זמן ק"ש
18:30	מנחה וערבית
18:38←18:46	סקיעה
20:10	ערבית
21:00	ערבית (בשקד ג')

אחות תורנית בשני ימי החג: נטע בן עמי, נייד 3934505, קווי מקוצר – 8080.

למה תוקעים כל כך הרבה קולות בראש השנה?

בליבו של יום ראש השנה עומדת מצוות השופר. כל היום כולו נקרא על שם מצוה זו – "יום תרועה יהיה לכם" (במדבר כט, א), וכפי שלמדנו מדברי הרמב"ם (הלכות שופר פרק א הלכה א): "מצוות עשה של תורה לשמוע תרועת השופר בראש השנה שנאמר יום תרועה יהיה לכם". השנה, מחשש לחילול שבת, נשמע את קול השופר רק ביום השני של החג – יום ראשון בשבוע.

מדברי חז"ל למדנו שהתקיעות העיקריות הן התקיעות על סדר הברכות בתפילת המוסף (לאחר כל אחת מברכות תפילת מוסף: מלכויות, זיכרונות ושופרות). תקיעות אלו נקראות 'תקיעות דמעומד', מכיוון שחייבים לעמוד בזמן שמיעתן. בנוסף לכך, תיקנו חכמים לתקוע 30 קולות נוספים לפני תפילת מוסף. תקיעות אלו נקראות 'תקיעות דמיושב', מכיוון שמעיקר הדין מותר לשבת בהם (אם כי נהגו כולם לעמוד גם בתקיעות אלו). מדוע הוסיפו חז"ל תקיעות נוספות על החובה מן התורה? כך שואל ועונה רבי יצחק במסכת ראש השנה (דף טז):

אמר רבי יצחק... למה תוקעין ומריעין כשהן יושבין, ותוקעין ומריעין כשהן עומדין? כדי לערבב השטן.

שאלת רבי יצחק ברורה. אך מהי משמעות תשובתו? מיהו השטן שצריך לערבבו? כיצד תקיעות מרובות מועילות לערבב ולבלבל את השטן?

במסכת בבא בתרא (דף טז עמוד א) מסביר ריש לקיש מיהו השטן:

אמר ריש לקיש: הוא שטן, הוא יצר הרע, הוא מלאך המוות.

ריש לקיש מלמד אותנו לימוד גדול. נטייתנו לדמיין את השטן כבעל קרניים וחיוך מרושע עם קלשון שלוש-שיניים בידו רחוקה מאוד מן המציאות. השטן הוא הכוח שנמצא בכל אחד ואחת מאיתנו מרגע הלידה – "כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רָע מִנְּעֻרָיו" (בראשית ח, כא) - משעה שהוא ננער בעולם (פסיקתא זוטרתיא (לקח טוב) בראשית). המשיכה אל האסור קיימת באדם ותפקידו להתגבר עליה ולנתב את עשייתו אל החיובי ואל הטוב. אבל איך עושים את זה? כיצד יכולות התקיעות לסייע לנו להגביר את הטוב על הרע? להשתיק את היצר הרע ולהעצים את הטוב? לשם כך נעזר בפירושו של רש"י על דברי רבי יצחק:

כדי לערבב - שלא ישטין, כשישמע (ש) ישראל מחבבין את המצוות - מסתתמין דבריו.

התקיעות המרובות של ראש השנה, הן אלו שלפני תפילת מוסף והן אלו שבאמצעה, מורות על החיבה שלנו לקיום מצוות ה'. הקב"ה ביקש שנשמע בר"ה תשעה קולות, אבל אנחנו שומעים 100 (ויש שתוקעים 101, כמנין מיכאל"ל). אנחנו לא מסתפקים רק בחובה, אלא מעוניינים לעשות גם יותר.

כיצד מסלקת חיבת הקודש והמצוות את יצר הרע? כשעושים מצוות מתוך אהבה, אמונה ושמחה נוצר קשר בל יינתק ביננו ובין המצווה, ביננו ובין הקב"ה. קשר של קיימא שמייתר ומעקר את המשיכה אל הרע. הבחירה להתחיל את השנה בעשייה לפני משורת הדין נועדה לא רק כדי לערבב את השטן ביום הדין, אלא כדי להורות לנו את הדרך הראויה במשך השנה כולה, וכפי שמעיד ר' אלעזר בר צדוק ביחס למצוות ארבעת המינים (מסכת סוכה דף מא עמוד ב):

תניא, רבי אלעזר בר צדוק אומר: כך היה מנהגן של אנשי ירושלים, אדם יוצא מביתו ולולבו בידו, הולך לבית הכנסת לולבו בידו, קורא קריאת שמע ומתפלל ולולבו בידו, קורא בתורה ונושא את כפיו - מניחו על גבי קרקע. הולך לבקר חולים ולנחם אבלים - לולבו בידו, נכנס לבית המדרש - משגר לולבו בידו בנו וביד עבדו וביד שלוחו

חיבוב המצוות כולן, מצוות שבין אדם לחבירו ומצוות שבין אדם למקום, שבא לידי ביטוי ביישום רחב יותר מהדרישה הבסיסית, יש בכוחו כדי לצמצם את המשיכה אל הרע ואת הדבקות בטוב.

שנזכה כולנו לשנה בה נראה כל אחד מעלת חבירו ולא חסרונו,

שנה של בריאות ושמחה, שנה טובה ומתוקה!

"אלה אנחנו.."

(תש"ח)	א' תשרי – יום פטירתו של גרשון טוביה לידר ז"ל – סבם של תמי שרם וחנן ושלמה רון
(תש"ה)	ה' תשרי- יום פטירתו של אהרון אייזנשטט ז"ל- אביהם של יצחק ברזלי ולאה גוטמן
(תשמ"ז)	ה' תשרי- יום פטירתו של חברנו אברהם אבן חיים ז"ל (שטקר)
(תשמ"ח)	ה' תשרי – יום פטירתה של חברתנו רחל קרול ז"ל
(תשפ"א)	י"ב בתשרי – יום פטירתה של חברתנו רותי פינקלשטיין ז"ל
(תש"פ)	י"ח תשרי – יום פטירתה של חברתנו לאה קארו ז"ל
(תשס"ב)	י"ח תשרי- יום פטירתו של חברנו שמחה ידידיה ז"ל
(תשס"ט)	כ"ג תשרי- יום פטירתה של חברתנו טובה דרורי ז"ל
(תשפ"ב)	כ"ו בתשרי- יום פטירתה של חברתנו רחל כהן ז"ל
(תשי"ב)	כ"ז תשרי- יום פטירתו של חברנו שמואל מצנר הי"ד
(תשע"ט)	כ"ח בתשרי – יום פטירתה של חברתנו יוכבד ברזלי ז"ל
(תשפ"א)	כ"ט בתשרי – יום פטירתו של חברנו רוני וייזל ז"ל

מהו ואיך חבר קיבוץ? איך נבטקס יום הליכרון לחברי הקבוצה

המשנה במסכת דמאי אומרת: "המקבל עליו להיות חבר, אינו מוכר לעם הארץ לח ויבש, ואינו לוקח ממונו לח. ואינו מתארח אצל עם הארץ, ולא מארחו אצלו בכסותו...".

החבר במשנה הוא אדם שקיבל על עצמו חומרות להן הוא מתחייב. המשנה מפרטת את רשימת הגדרים ההלכתיים בהם צריך להתחייב אדם בדיני טומאה וטהרה ובדיני תרומות ומעשרות כדי להיקרא "חבר". חבר שאפשר להתחבר אליו כיון שהוא נזהר בדיני טומאה וטהרה, חבר מלשון חיבור. גם אישה יכולה לקבל על עצמה חומרות אלו ולהיקרא "חברה".

הרמב"ם מסביר מיהו חבר: "חבר נקרא תלמיד חכם. וכן יקראו לתלמידי חכמים 'חברים'. ואולם נקראו בזה השם, כי חברתם זה לזה חברה נאמנה, כי היא חברה לשם שמים."

הרמב"ם מדגיש בדבריו שהחבר הוא אדם שנאמן לשאר החברים לצידו, ושלחברתם של אותם החברים ישנה מטרה מקודשת אשר לשמה הם חברים.

בקהילות אשכנז נהגו רבני הקהילות להעניק תואר "חבר" כאות כבוד והערכה לציון היותו של נושא התואר אדם ירא שמים, אשר נשא בעול הציבור במסגרת הקהילה. מקור התואר, הניתן בקהילות אשכנז, הוא במעלת החברות אשר נהגה בתקופת המשנה.

השימוש במילה "חבר" במשנה העלתה אצלי תמיהה. מדוע, משהוקמו הקיבוצים בארץ, אדם שהצטרף אליהם נקרא "חבר קיבוץ" ולא "שותף בקיבוץ", "עמית קיבוץ" וכדומה? האם כך הושרש בהשפעת המשנה וקהילות אשכנז? נראה לי שהבחירה במושג "חבר קיבוץ" היא המשך ישיר למשמעותה של המילה "חבר" במשנה. שכן אדם שרצה להשתייך לקיבוץ היה צריך להיות אדם נאמן בכל נפשו ובכל מאודו לשאר חברי הקבוצה, ולעשות רבות למען המטרה הצייונית החשובה שלשמה התאחדו יחד חברי הקבוצה.

השנה נפרדנו משה חברים אשר ללא ספק היו מחוברים לחברה ונתנו מעצמם רבות להקמת הקיבוץ שלנו. **יצחק דן** - אני זוכרת אותך כנס אליו לגן בשקט-בשקט, עם גב זקוף ולבוש בגופיה, מתקן לנו את הברז ולימים אתה מלווה את דליה עד לשער בית הספר בנאמנות זוגית.

שרה רבלין - נפגשתי איתך לראשונה במרפאת השיניים, לימדת אותי בנועם שצריך להשתדל בשביל שיניים בריאות אבל חשוב לדעת שזה גם תלוי בגנים, ולימים היית חלוצת מפעילי "מעוז מול עזה", מחנה את הקולנועית הלבנה שלך בשער הקיבוץ וממשיכה בדרכך להדריך במעוז.

רמי סימקין - סיבוב איתך במסגרייה, בין יצירות עמל כפיך, היה בשבילי השראה ליצירתיות ולחריצות. במסגרייה השקעת ובנית וכך הטבעת חותם במרחבי הקיבוץ.

ראובן עברון - בהליכותיך הקפדת לקבל כל אדם בסבר פנים יפות, לברך בשלום מכל הלב, להתעניין, ועל הדרך לימדת לעצור להתבונן בטבע שסביבנו ולהקשיב לו.

יהודית מוסינזון – אני זוכרת אותך ביד שניה' משקיעה בסידור כל בגד ובגד, נהנית מעשייתך ושמחה בכל בגד שהגיע אלייך מתוך ידיעה שהוא יעזור לאחר. היית חלוצה בהקמת מפעל חיים זה, מתוך אמונה שיש ערך רב גם לבגדים ולחפצים משומשים לטובת כולנו, ולנוקמים.

נחום יצחקי - יום-יום, בצניעות ומתוך אכפתיות רבה, דאגת לטיפוח המחנה במלאכת הגיזום, השתילה, האיסוף ושאר פעולות הגינון.

ונפרדנו גם **מדבורה ראדר** - אמא של חברתנו שרה גולן, שהייתה אישה ציונית, צנועה ושמחה מאד בחלקה.

כשחיפשתי במרשתת את המושג "חבר קיבוץ" עלו התוצאות הבאות: זכויות חבר קיבוץ, האם כדאי להיות חבר קיבוץ, מס הכנסה, דמי עזיבה, דמי אבטלה וכדומה. כל אלו בניגוד גמור לאופיים של החברים שנפטרו השנה. אם הייתי מחפשת עליהם חומר ברשת הייתי מעלה: חריצות, עמלנות, הדדיות, חברות ושייכות.

מאחלת לנו שנמשיך לבנות חברה המושתתת על חברות מתוך נאמנות זה לזה. שנמצא לנו יעדים משותפים משמעותיים, דרכם נתחבר ונעסוק בתיקון עולם, כפי שעשו חברינו שהלכו מאיתנו, והותירו לנו חלקה משובחת לעשייה פורייה.

תמר אייל

דברים בטקס יום הזיכרון לחברי הקבוצה

בשפות האירופיות מתחילים משפט באות גדולה. בעם ישראל מתחילים פרקי זמן ביום גדול: ראש חודש, ראש השנה. הרב עדין שטיינזלץ זצ"ל (בספרו "חיי שנה") מלמד אותנו כי מטרתה של "התחלה בגדול" היא אחת: לעורר תשומת לב, להזכיר שמשפט או פרק קודם נגמר, וכעת מתחיל משהו חדש. החדש עשוי להיות המשך של מה שהיה לפניו, ויכול להיות שונה בתכלית, או אפילו סותר, אבל צריך בכל אופן לציין את הדבר בבירור, ועוד יותר – להיות מודע.

בימות החול והשיגרה מירוץ החיים כה אינטנסיבי עד אשר שאלות כגון "לאן אנו רצים?", "לשם מה הריצה הזו" נדחקות הצידה. לצורך בירור זה נועדו ראשי הפרקים שבזמן, לא רק כדי לקבוע נקודה וסוף פסוק, אלא גם כדי למצוא את תחילתו של הפרק החדש. אך עוד לפני שמתחילים יש צורך למיין, לברר, להבין ולסכם.

כשלב ראשון, לפני כל דין ולפני כל מסקנה, יש הכרח לזכור. בסידור התפילה מופיע ראש השנה בכינוי אחד "יום הזיכרון הזה". לפני עריכת חשבון ולפני חריצת דין- יש חובה של זיכרון. והזכירה היא מעצם טבעה סלקטיבית. יש דברים שאנו זוכרים בקלות, דברים שחשוב לנו לזכור ויש לא מעט דברים שהיינו אולי מעדיפים לשכוח.

מה שאדם זוכר הוא במידה רבה מבחן של מהותו ואופיו. ישנו סיפור של רבי נחמן מברצלב על חכם אחד שהיה נוהג לשאול את הבאים אליו רק שאלה אחת: "מה אתה זוכר?" ולפי התשובה היה מעריך את טיבו של האדם. אולם ניתן להביא לידי כך שהזיכרון יהיה מקור של הבנה מרובה יותר. כאשר האדם נוקט בדרכו של הקב"ה בעניין זה: "זוכר כל הנשכחות".

הרב שטיינזלץ מסביר בעקבות חכמים: הקב"ה זוכר את הדברים שאדם שוכח. מי ששוכח את חטאותיו לא עלינו, הקב"ה זוכר אותן. וכן להיפך- מי ששוכח את זכויותיו – הקב"ה זוכר אותם. בדרך כלל אנו נוטים לזכור את הדברים הגדולים והמרעישים שהתרחשו, אלא שלא פעם מתברר כי מן הראוי לבדוק ולהיזכר ביתר שאת ב"נשכחות" – דווקא אותם פכים קטנים ופרטים קטנים מהם נארגים החיים, והם הגדולים באמת.

ואני מבקשת לברך כל אחד ואחת מאיתנו: שלא נשכח את **זכויותינו**. פעמים רבות המבקרים האכזריים ביותר שלנו הם אנחנו עצמנו. הלוואי שנדע, כל אחד מאיתנו, להסתכל בעין טובה על עצמו, ומתוך כך – גם על זולתנו, במישור הפרטי והציבורי כאחת.

ברשותכם אני מבקשת להוסיף כאן נימה אישית. בכל שנה בזמן הזה אנו מתאספים כאן לזכור ולהזכיר את יקירינו שאינם עמנו עוד. תפילות יפות נשמעות, פרקי תהלים נקראים, מילים גבוהות נאמרות... אך מה באמת אנו **עושים** על מנת לזכור את אלו שחיו בינינו ואינם עוד? כיצד נשמר את זכרם באופן חי ובדרך שנוכל ללמוד ולאמץ את מידותיהם הטובות?

כה רבות מצוטטת תוכחתו של ברל כצנלסון: עם שאינו זוכר את עברו- עתידו לוט בערפל. אני מבקשת לפרוט זאת לפרוטות של מעשה. הארכיון שלנו מלא אוצרות כרימון (ובו בדיוק אותם פכים קטנים, שהזכרנו קודם, מהם נארגים החיים) אך הוא מוטל בקרן זוית, נדחק תמיד לסוף הרשימה בתוכנית ההשקעות של הקהילה. כך גם הרעיון להקים את "בית המייסדים" – גלריה קטנה ובה תצוגת קבע של ההיסטוריה הקיבוצית שלנו, מחווה לדור המייסדים, יצירות אומנות של חברינו, חפצים שנותרו לזיכרון בבתיהם, שימור ושיפוץ מבנים ואתרים ישנים בסעד, שיפור פניו של בית העלמין שלנו – כל אלו הם **מעשים**, ולא רק **דיבורים**, שיביאו כבוד לא רק לחברינו שאינם, אלא אף לנו. מי ייתן.

אסיים בשיר קצרצר של הרב תמר דובדבני:

הַנַּח לְרַגְלֵי לְלֶכֶת
לְמָקוֹם
שֶׁלְּבִי אוֹהֵב.
פָּתַח לְבִי לְאֹהֵב
אֶת הַמָּקוֹם
אֲלֵיו רַגְלֵי הוֹלְכוֹת.

שנה טובה ומבורכת לכולנו.

חַמֵּית רַפָּל

תשובות לטריוויה:

1. הרוזן דרקולה. 2. שושנון. 3. הדיפת כדור ברזל, הטלת כידון, זריקת דיסקוס, יידוי פטיש. 4. הזוהר. 5. דקוטה הדרומית. 6. מושב זמרת. 7. א אלול. 8. יונה וולך. 9. מונרכיות חוקתיות. 10. קודו. 11. סין. 12. גיימס דין. 13. וובוֹזֶלֶה. 14. לוין קיפניס. 15. ניו יורק. 16. כלי תקשורת המשמש לתעמולה של הממשל (שופר). 17. נובי גוד. 18. ברונו מארס. 19. שחמט. 20. סטיב ג'ובס.

תשובה לשאלת אקטואליה: יובל מעתוק.

ככל שבת, ב-11:15, בבית המדרש

הכותרת לעיל – מועד המפגש. כ-25 נשים וגברים, יושבים דרוכים ומצפים לשיחה/דיון/עיון בפרשת השבוע, מפי שְׁרִיטָה ברזלי המלומדת, המאתגרת והמעמיקה לדרוש בפרשה, כשתמיד רעיון מקורי, הנרמז בין השיטין, מסכם את הדיון.

היוזמה למפגשים אלה נזקפת לזכותה של חנה'לה אלברט, שפנתה לשְׁרִיטָה בהצעה לקבוע "עיתים לתורה", מדי שבת. שְׁרִיטָה נענתה להצעה ברצון ובנדיבות. אנחנו, קהל המשתתפים, הרווחנו שעת לימוד משכילה ונעימה, עונג שבת של ממש. בתום שנה, נסגר המעגל. חבל חבל שכבר נגמר...

דליה דן

לְשִׁרִית מורתנו האופלאה!

ההתחלה הייתה ממש לפני שנה
בחג שמחת תורה,
בבוקר של נשים,
ואת- בעיניי- מככבת בין השיעורים.
הסתיימו בדיוק השיעורים עם נעמה,
וגם העיונים אצל נחמה,
ואת הראית לי שגם את שואבת משם – עם כל הנשמה.
ואז בספונטניות, בבית הכנסת
ביקשתי ממך להמשיך ולעשות עלינו "פיילוט",
אולי ייצא בסוף איזה ספר מתח?
ואת, במחשבה מהירה ובהירה,
הרמת מיד את הכפפה!
כבר עברה לה שבת "וזאת הברכה".
ותוך שבוע קמה לה קבוצה,
ובפרשת "בראשית" כבר התחלנו בהרצה...
ומאז במשך כל השנה,
בלי לפספס, פרשה אחר פרשה,
בלענו בשקיקה את רעיונותיך, המיוחדים והיצירתיים,
וקשה להאמין, שכל כך ביעף
חלפה לה כך השנה,
בלי להתעייף אפילו לדקה.
אז כולנו רוצים לשאת איתך ברכה
ומודים לך על שנה טובה, ומעשירה ומעתירה
מלאת לימוד, ועשייה וכבוד לתורה!

חנה אלברט, השם כולנו: הקבוצה הקבוצה ככל צהרי שבת מנוחה.

ראיון החת עם מיכל וצור סלף – משפחה צעירה בסעף

הרעיון להיפגש עם מיכל וצור עלה כאשר חשבנו על בית הכנסת שלנו בימים נוראים, ונזכרנו כי יש מי שדואג לניקיונו ולאחזקתו. ובכן, ניצלנו את ההזדמנות להכיר מקרוב את שני בני הזוג ולשמוע גם על הפרוייקט המיוחד בו לוקח צור חלק כרגע: תוכנית "המאסטר" ברדיו "קול-חי".

למיכל וצור שני ילדים: **דויד** בן כמעט שלוש, ו**יעל** בת שנה וחצי.

שאלה: צור, ספר לנו קודם כל כיצד קרה שהפכתם מ"משפחת ויזל" ל"משפחת סגל"?

צור: הרבה אנשים בסעד שואלים על כך... כשחקרנו את תולדות המשפחה 150-200 שנה אחורה גילינו ששם המשפחה שלנו היה "סגל". אנחנו צאצאים של בעל ה"ט"ז (הטורי-זהב), מפרש השולחן ערוך. "ויזל" היה שם משפחה שאומץ לאחר מכן, כך שבעצם חזרנו לשמנו המקורי.

שאלה: ספר לנו קצת על עבודתך בבית הכנסת.

צור: המשרה התפנתה לפני כשנה. עבורי זו היתה הזדמנות להכנסה נוספת. אני עובד בבית הכנסת כעשר שעות בשבוע. כמובן לקראת שבת ואחרי השבת יש עבודה אינטנסיבית יותר.

שאלה: איך מצליחים לנקות בין שורות המושבים? זה נורא קשה...

(מיכל צוחקת). צור: בזכות ה"דייסון" (שואב האבק האלחוטי) החיים שלנו יותר קלים. אפשר להיכנס בקלות בין השורות. לטאטא זו היתה עבודה מאד קשה. (אגב, ה"דייסון" התקלקל ואני מקווה שבקרוב ירכשו חדש במקומו). מיכל באה גם היא לעזור לי כשיש לה זמן.

שאלה: האם אתה גם דואג להחלפת הפרוכות? להדלקת הפמוטים וכו'?

צור: לא. זה תפקידו של אריאל סאסי. הוא בצוות הטכני של וועדת דת. הוא גם מפנה את תשומת לבי אם צריך עוד עבודה מיוחדת, למשל לקראת חנוכה, להבריק את החנוכיה. גם כאשר משהו מתקלקל, אני קורא לבעלי המקצוע. **שאלה:** נדמה לי שהחלפת הפרוכות היתה התפקיד של אביך ז"ל רוני ויזל, נכון? אולי זה מתאים שזכיר אותו כאן. **צור:** נכון. זה היה התפקיד שלו במשך שנים רבות. יום הזיכרון שלו חל בשבת פרשת בראשית. הוא נפטר לפני שלוש שנים. (ואמא רוזי, תבדל"א, עיצבה את המעיל לספר התורה, את המפה ואת הפרוכת [שרקמה שרה סימון] לחג השישים של סעד. הפרוכת הכחולה שנתלתה בבית הכנסת עד החג).

צור: ומלבד העבודה הזו אני מורה למוזיקה. אני מלמד בבית הספר שלנו בתוכנית "בית ספר מנגן", גם בבית הספר בבית הגדי, וכן בקונסרבטוריון של שדות נגב ושל נתיבות. אני מלמד שם מנדולינה, תורת המוזיקה, סולפג' ופיתוח השמיעה. יש לי גם תלמידים פרטיים.

שאלה: תיכף נחזור למוזיקה, אבל בואו נשמע קצת גם את מיכל.

מיכל: אני מגבעתיים. שירתי בשירות לאומי בקיבוץ עלומים וכך הכרנו. רכזת בנות השירות, פנינה אפלבוס, היא שהכירה בינינו. הייתי מדריכה במוזיאונים של יד-מרדכי, במוזיאון "בארות בנגב" (בקיבוץ עלומים) וקצת התוודעתי ל"מעוז מול עזה". אשמח מאד להדריך גם שם, שוחחתי על כך עם דויד דרורי.

שאלה: איך הגעת לתפקיד הזה? זה לא תפקיד קל בכלל.

מיכל: בתיכון הייתי מדריכה בתנועת הנוער, וכשהתחילו המיונים לשירות הלאומי הייתי צריכה להראות כיצד אני לומדת חומר ומעבירה הדרכות, והתקבלתי. אחרי שהתחננו עברנו מיד לסעד ואנחנו מאד מרוצים כאן.

בהשכלתי אני מנהלת חשבונות, אך בינתיים אני מנהלת מחלקה ב"זארה" (חנות הבגדים) בבאר-שבע. מגיל 16 עבדתי ב"זארה" בגבעתיים, אבל אני שואפת להשתלב בהנהלת חשבונות. זה המקצוע שלמדתי.

שאלה: מיכל, האם גם את מוזיקלית?

מיכל: לא. אבל אני מאחורי צור, דוחפת אותו קדימה. (אני: עזר כנגדו אמיתית!)

שאלה: צור, ספר לנו קצת על הקריירה המוזיקלית שלך.

צור: אני מנגן כבר 20 שנה. מגיל שמונה וחצי. התחלתי ב"בית ספר מנגן בסעד", עם המורה ויקטור ועכשיו זו ממש סגירת מעגל עבורי, ללמד בעצמי כאן ב"בית ספר מנגן". היה לי מורה מדהים. בעשר השנים האחרונות בעיקר לימדתי מוזיקה.

שאלה: הפכת לאומן ממש בולט, זכית גם בפרסים ובתחרויות.

צור: ברוך השם. השקעתי בזה הרבה מאד ועכשיו אני רוצה להוציא את זה החוצה. גם לשמח אנשים וגם להתפרנס מזה בכבוד. אני מנסה לעשות כל מיני חיבורים, להיפגש עם נגנים נוספים. בחודשיים האחרונים היו לי הופעות בחתונות, שם אני מנגן בדרך כלל סולו, ולפעמים עם התזמורת. היתה לי "הופעת בוטיק" בפני משפחה שהזמינה אותי מיוחד אליהם להופעה של שעתיים. ניגנתי בטקס הכנסת ספר תורה, ב"שבע ברכות", ועוד ועוד. ההופעות הן בדרך כלל בפני קהל דתי.

שאלה: אבל הרפרטואר שלך הוא גם קלאסי, נכון?

צור: כן הופעתי פעמיים עם "סימפונט רעננה". זה היה בשנות העשרה שלי, בזכות המורה שלי יקי ראובן. הוא היה נגן מאד מוצלח שלימד אותי ארבע שנים. היו לו שאיפות גדולות עבורי. בעשר השנים האחרונות ניסיתי לפתח קריירה וזה לא כל כך הצליח. ואז גיליתי את ההוראה, אני ממש אוהב את זה. (הזכרנו את תזמורת המנדולינות המיתולוגית של סעד, שפעלה כאן בשנות השישים). אני מתפלל שדבר כזה יחזור לכאן. חלק מן הכלים שאנחנו משתמשים בהם ב"בית ספר מנגן" הם אותם כלים עליהם נגנו לפני שישים שנה בסעד. כלים באיכות מאד טובה.

צור מדגיש כי ישמח מאד אם יפנו אליו תלמידים פרטיים נוספים. זו תחילת שנה, הזדמנות טובה!

שאלה: ספר קצת על תוכנית "המאסטרו" ברדיו "קול חי".

צור: בתחילת השנה עזרתי קצת לתחנה הזו. יש להם כל מיני תחרויות כמו "הכוכב הבא". ואז הם באו עם הקונספט של "המאסטרו": תחרות לגילוי כשרונות מוזיקליים. זמר שהוא גם מלחין, נגן-מלחין, ילד פלא וכד'. במשך חודש התעלמתי מן הפרסומות ששודרו בתחנה, עד שמיכל אמרה לי: "ברור לך שאתה חייב להירשם לזה!"... שלחתי סרטון ואז התחילו התחרויות. יש שם אנשים מאד כשרוניים. זה עוזר לפתח קשרים. המטרה היא לא בהכרח הניצחון, אלא עצם החשיפה.

מיכל: התחרות עדיין לא נגמרה. עכשיו צור הגיע לחצי הגמר!

צור: הגמר יהיה במוצאי שבת "בראשית". זה בדיוק היארצייט של אבי ז"ל. אני בלבטים קשים מה לנגן בגמר. אני רוצה לבצע משהו לזכרו. יש לי שיר שכתבתי מילים ולחן בזמן השלושים לזכרו. המילים הן באנגלית. אני כביכול משוחח איתו, כמו שהייתי רגיל. זה שיר מאד עוצמתי. כבר חשפתי אותו בפני אנשים וקיבלתי תגובות מאד מרגשות. הגמר ישודר גם ברדיו וגם ביו-טיוב. הם השקיעו הרבה בצילום והאולפן מקצועי.

מיכל: אנחנו צריכים את ההצבעות של החברים בסעד. היינו רוצים לארגן פה הקרנה גדולה במועדון לחבר, אירוע לכל הקיבוץ. יש הרבה חברים שמתעניינים ושואלים. (אני: וועדת תרבות החדשה, נשמח מאד אם תרימו את הכפפה. בתודה.)

שאלה: איך אתם משתלבים כאן "מבחינה דתית"? אני לא אוהבת את ההגדרות החיצוניות האלו, אבל יש אנשים ששואלים, אז עדיף לדבר על כך בגלוי.

צור: אנחנו מרגישים כאן כבוד הדדי מדהים. לא באים ולא שופטים אותנו, וגם אנחנו לא שופטים אחרים. חשוב לנו להשתלב באירועים הדתיים ובבית הכנסת שלנו. מיד אחרי החתונה הרגשנו את החיבור החזק לקהילה.

שאלה: מיכל, איך את מרגישה עם חיי הקיבוץ? זה לא מוזר לך?

מיכל: הכרתי את חיי הקיבוץ כבר מעלומים אבל כמוכן, כזוג נשוי זה אחרת. מאד התחברתי לסעד. כשאני מגיעה היום להורים בגבעתיים ממש קשה לי, הלחץ הזה של חיי העיר.

צור: כאן החיים פחות במירוץ. כשאנחנו בגבעתיים או ברמת-גן אנחנו יוצאים לפארק הלאומי. כאן אני רק פותח את הדלת, וכבר אני בפארק לאומי משלנו... אותה אווירה פלוס פלוס. והילדים מרגישים טוב מאד במסגרות.

שאלה: ומה על החיים החברתיים שלכם?

צור: ברוך השם, יש לנו חברים ואנחנו נפגשים בשבתות ובימי החול.
מיכל: את יכולה לציין שנשמח אם יזמינו אותנו יותר. אנחנו מתארחים ומארחים בשבתות, אבל חשובים לנו עוד מפגשים. זה מאד מחזק את תחושת השייכות.
 תודה רבה למיכל וצור היקרים. מי ייתן ובשנה הבאה, בעזרת השם, יתמלאו כל משאלות לבכם לטובה, מבחינה מקצועית, חברתית ומשפחתית. בריאות ושמחת-הלב. אמן.

חלית

המחזור הציוני של האדריכל מאיר בן-אורי

לפני שבועיים כתבנו כאן על ההרצאה שהתקיימה בבית שקמה על ידי אמה ודודה של דקלה הימן, יעל דקל ויאיר בן אורי, אודות הסב האומן מאיר בן אורי.

נוסיף כאן עוד פרטים, שאף עליהם דובר בהרצאה, אודות המחזור המצוייר לראש השנה. בשנת תש"ג (1955), יזם האומן, ביחד עם חברי ועדת התרבות של קבוצת שדה אליהו, את יצירת המחזור המצוייר, ולקראת ראש השנה תש"ד הוצגו הדפים ב-16 מסגרות לקישוט בית הכנסת - חדר האוכל של הקבוצה הדתית בעמק בית שאן. (שימו לב שבאותם ימים חדר האוכל שימש גם כבית הכנסת...):

1. אדם יסודו מעפר וסופו לעפר...
  2. אתה זוכר מעשה עולם ופוקד כל יצורי...
  3. בראש השנה יכתבון וביום צום...
  4. היום הרת עולם, היום יעמיד במשפט...
- ועוד ועוד. (16 לוחות של ציורים!)

הרקע לציורים היה נופי עמק בית שאן. בחלק מן הציורים נתן האומן ביטוי לאימי השואה: בתי כנסת שחרבו על ידי הנאצים, יהודים נודדים. הציורים הביאו תיעוד דוקומנטרי של חיי הקיבוץ הדתי של אותם ימים רחוקים, נופי ארץ ישראל, מאבק ולחימה על גבולות ארצנו.

וכך אומר האומן עצמו, בדברי ההסבר שלו ליצירותיו, שהתפרסמו בכ"ט באלול תשט"ו, לפני בדיוק 68 שנים: "...המחזור המצוייר לא נועד להתחרות חס וחלילה במחזור המסורתי למתפללים בבתי הכנסת, ולא בא לקבוע עקרונות או הלכות בענייני הספר הקדוש. המחזור המצוייר שימש למעשה מצע ליצירה לצרכי החינוך הדתי הלאומי בממדים רחבים ביותר. מחזור מצוייר יכול לקרב את המרוחקים ביותר, מבחינה דתית לאומית, למקור מחצבתם".

אנו ממליצים להיכנס לקישור הבא ולהתבונן ביצירותיו היפהפיות והייחודיות. אפשר לספוג מהן את האמונה התמה של הצייר, את ערכי הציונות של פעם ללא מרכאות, עבודת האדמה, ההגנה על הארץ ואפילו את החלום לשלום עם שכנינו! ואי אפשר שלא להתפעם מן ההשקעה ומן התרבותיות המנשבת בין הדפים.

<https://benuri.wixsite.com/benurimuzeun>

תודה לדקלה הימן, לאמה יעל דקל ולדודה יאיר בן אורי שהציאו בפנינו את

המחזור.

פנימיית נקודת חן – ראש השנה תשפ"ד

"מסביב יהום הסער
 רב הקושי והצער
 אבל יש על מה לשמוח
 יש עוד אומץ, יש עוד כוח".

דומה שמילים אלה של עלי מוהר, המושרות בפי אריק איינשטיין, משקפות אולי יותר מכל את תחושתנו בפרוש השנה החדשה. בתוך הסערה הפוקדת את מדינתנו כמעט בכל תחום, בתוך הקושי והצער הכללי והפרטי, אנו רואים את מה שיש לשמוח עליו בחלקת האלוקים הקטנה שלנו, יש בנו אומץ ועוד כוח. ברוך ה'.
 יהי רצון ש"תכלה שנה ו... ותחל שנה וברכותיה". ואכן התחלנו את השנה בשעה טובה ומבורכת, אחרי חופש עמוס בהכנות, דאגות, ולא מעט טרדות.

ואתייחס בקצירת האומר, לכמה עניינים בהם אנו עסוקים.

שנת הכספים החינוכית – תשפ"ג- בסופו של דבר שנה חינוכית זו מסתיימת מבחינה כלכלית באופן מאוזן, כמו חמש השנים שקדמו לה, וכל זאת יחד עם המשך הפיכת הפנימייה לטיפולית, בכל שנה בעוד שלב, הגדלה מסיבית הדרגתית של סל הטיפולים הניתנים, והרחבת כוח האדם הנדרש.

המאבק על ההישרדות הכלכלית הוא מתמיד. הבסיס הכלכלי שלנו הם תשלומי דמי אחזקה חודשיים של משרד החינוך (המינהל לחינוך התיישבותי ועליית הנוער), המחושבים לפי תקן פנימיות גדולות, וניתנים לפי מספר חניכים, ועל כן משאירים אותנו כמקום חינוך קטן בגירעון תמידי. אנו נעזרים בגיוס תרומות לשוטף, תמיכות ייחודיות, ועוד, הדורשים מאמצים אדירים.

שיפוצים ובנייה – למרבה המזל, לאורך השנים, ובניגוד למאבק ההישרדות השוטף, הרי שבתחום ההשקעות והשיפוצים אנו מצליחים לגייס לא מעט כספים. הן כספי מדינה בערוצים השונים, והן קרנות ותורמים שאודליה (מנכלי"ת עמותת גומת חן המפעילה את הפנימייה) נמצאת איתם בקשר. כספים ייעודיים אלה מנוצלים עד תום, ומידי שנה אנו משפצים ומרחיבים אזור נוסף בפנימייה. השנה הצלחנו לגייס כסף ממשרד החינוך לבניית ממ"ד גדול לקומה השניה של ח"א שלנו (שהיא עצמה עדיין לא בשימוש) וכן לשיפוץ הסלון והכניסה. בסיועה האדיב של אתי ק., שעצבה את הסלון ולוותה את התהליך, ואחינועם גולן שהתגייסה לסייע גם כן, התוצאה נראית שובת עין, ומרעננת. תודה רבה רבה לשתיהן.

התחדשות – לאחר שחמי פיש החליטה לפני מספר חודשים שלא לקחת על עצמה את ריכוז התרבות, פנינו אליה בהצעה לעבוד אצלנו כאם בית. ואכן לאחר התלבטות קצרה היא נאותה לקחת על עצמה את התפקיד. זכינו זכות גדולה שהצטרפה אלינו. חמי היסודית, היוזמת והנמרצת, פועלת ללא לאות, ונוכחותה המארגנת והמחדשת, מורגשת בכל פינה. השנה הצטרפה אלינו גם יעל וויס כבת שירות לשכבה יב', ונאחל גם לה שנה פוריה ומשמעותית.

תכנית בוגרות – בשנת תשפ"ג הפעלנו לראשונה פיילוט תכנית סיוע ותמיכה לבוגרות. אודליה וקרן גינזברג (רכזת הבוגרות שלנו), בנו תכנית סדנאות זום לבוגרות, העוסקת בהעצמה אישית, דרכים לכניסה נכונה לשוק העבודה, התנהלות כלכלית נכונה, ועוד. לכל בוגרת המשתתפת בתכנית לכל אורך השנה, מוענק שי-אייפד איכותי. כל התכנית הינה במימון תרומות מגופים וקרנות ששמו להם מטרה להעצים בוגרי פנימיות, ולחזק תהליכי העצמה נשית. השנה ננסה להרחיב פיילוט זה לבוגרות רבות יותר. כל זה בצד שמירת קשר טלפוני קבוע עם בוגרותינו.

קליטה – קלטנו 16 חניכות חדשות וכרגע נוכחות 42 חניכות. אנחנו עדיין בתהליך קליטה ונקווה שנמלא את השורות (48) בהקדם.

שבתות בסעד – במסגרת השינויים המתוכננים במהלך השנה- הבנות תישארנה בסעד לשבתות לסירוגין- שבת כאן בסעד, ושבת בבית, במשך רוב השנה. יש לכך יתרונות לא מעטים, בצד הקושי של הצוות להחזיק את רצף השבתות

הזה, ובצד העומס הנופל על משפחות מארחות. חשיבות הרצף התהליכי שאינו נקטע יתר על המידה ביציאות הביתה היא הכרחית. לקשיים הנוצרים אנו מנסים להתאים פתרונות.

כאן המקום לומר תודה גדולה למשפחות המארחות. אנו יודעים מאד להעריך את התרומה החשובה הזו, והייחודית הזו שבעצם לא קיימת באף מוסד חינוכי אחר בארץ.

אושפיזין- כמובן שסדר שבתות זה מצמצם את אפשרות האירוח שלנו בשבתות, לשמחות של חברים. אבל בטוחני שכולנו מבינים שקודם כל תפקידו של המוסד לעסוק בחינוך. בשבתות הפנויות נשמח לארח כאן. לאחר סדרת השיפוצים האחרונה בהחלט מדובר באירוח ברמה טובה. צריך לזכור שאנו מבקשים תרומה מכל המשפחה המארחת כאן, ולעיתים הגובה שנקבע, נראה לחברים קצת יקר, אלא שצריך לזכור שהוצאות הניקיון לקראת האירוח, הכביסה, החשמל, והמענק הסמלי מאד שאנו נותנים לכל בת שמתארחים בחדרה, מותר בסופו של יום בקופת הפנימיה רק סכום קטנטן, שמיועד לשיפור פני הפנימיה.

נתינת לולב- בשנים עברו לא מעט חברים רכשו את ארבעת המינים באופן מאורגן דרך עמותת נתינת לולב. עמותת זו קונה את ארבעת המינים במחיר נמוך מהמגדלים, ואת כל ההפרש בין מחיר הקנייה למחיר המכירה לצרכן שומר המצוות, היא מעבירה לעמותה שבחר לסייע לה. וכך זכינו בכמה אלפי שקלים בכל שנה. השנה הקיבוץ לא מארגן זאת באופן מרוכז, ולכן אנו קוראים לציבור החברים גם השנה, לכל מי שמעוניין לתרום לפנימייה להיכנס לאתר האינטרנט של נתינת לולב ולהזמין שם סט (רגיל, מהודר, מהדרין מן המהדרין) ולסמן באתר את שמה של עמותת גומת חן.

ארבעת המינים שהוזמנו יגיעו לנקודת חלוקה בסעד.

ונסיים בתפילה ותחינה- "חמול על מעשיך, ותשמח במעשיך.. תוקדש אדון על כל מעשיך".

כתיבה וחתימה טובה לכולנו.

צפר life

מתיבת המכתבים

לקהילת סעד היקרה, השלום והמרכה!

לאחר שנתיים בגולן הרחוק והמתוק, בהן נהנינו וצברנו חוויות אישיות ומשפחתיות והכרנו קהילה מקסימה שקיבלה את פנינו בחום, חזרנו בלב שלם חזרה לביתנו, לקהילתנו ולמשפחתנו בקיבוץ סעד האהוב.

ברצוננו, ראשית, לומר תודה גדולה על קבלת הפנים המקסימה והלבבית שזכינו לה כאן. עלייה לתורה של שנינו במניין הנשים ובמניין המרכזי, ברכות אין ספור של "ברוכים השבים" בחיוך מאיר פנים, עוגות ומטעמים, ומענה "ברוכים הנמצאים" בפה מלא, שכן ללא הנמצאים הברוכים לא היה לנו לאן לשוב, ואתם אלו אליהם רצינו ובחרנו לחזור. מרגש מאוד וממלא את הלב.

וזה עוד לפני שסופרים את הבריכה, המדשאות, החינוך החברתי, הגנים והגננות המוכרות והאהובות, השכנים והחברים הקרובים והטובים שקיבלו אותנו חזרה כאילו היינו פה תמיד ולרגע לא הלכנו.

לאחרונה חוונו כקהילה מספר אירועים שקשה לחוות ולהכיל אותם, ביניהם מעשים המבטאים אלימות, אשר פוגעים אישית באנשים, ופוגעים בקהילה, בתחושת המוגנות והשלמות שלה. בנוסף חוונו גם אנחנו בימים האחרונים מעשה אלים, בו בחר מאן דהוא לקרוע מעל רכבנו סטיקרים אשר, כנראה, נוגדים את דעתו הפוליטית. הדבקנו סטיקרים חדשים, והם נתלשו בשנית.

אנחנו רוצים לומר שהמעשים המתוארים לא הופכים אותנו לקהילה פגומה, לא חס וחלילה לסדום ועמורה ולא לכל מיני דברים וביטויים אחרים שהופיעו בקהילתנו, ואולי במקומות נוספים לאחר האירועים שקרו. כמו

במשפחה, בה יכולות להופיע תופעות נורמטיביות לא טובות ואולי אפילו גרוע מכך, גם בקהילה, הדרך לפתור זאת היא לא להתעלם, לדבר, להוסיף על האור ולא לנסות ולדחוק את החושך. מגע אישי פנים אל פנים, הארת פנים, קבלת האחר, לגיטימציה לדעות שונות, הן שיובילו אותנו למקום אליו אנו רוצים להגיע. אנו מודים על הזכות להיות חלק מקהילת סעד היקרה, מאחלים שנה טובה, ביטחון, בריאות, נחת ושפע של טוב, לנו ולכל ישראל.

נספח דומיניקאי: אור, שחר, דרוה, אפיא וכילי

פינת הטריטוריה / יאיר שלומי ומרקאי אפרתי

**לכבוד ראש השנה, שהוא יומיים, פינת הטריטוריה מכפילה את עצמה
נסו למצוא קשר בין השאלות לראש השנה, תשובות בעלון בעמוד 5.**

1. איזה אגדה נוצרה סביב דמותו של "ולאד המשפד", שליט נסיכות קטנה בדרום רומניה במאה ה-15?
2. איזה סוג דג הוא הדג "נמו" גיבור הסרט "מוצאים את נמו" של דיסני ופיקסאר?
3. באיזה 4 מקצים באתלטיקה על הספורטאי להשליך חפץ למרחק הרחוק ביותר?
4. על איזה ספר נכתב הפירוש "מתוק מדבש"?
5. באיזו מדינה בארה"ב נמצא הר ראשמור, בו מסותתים בסלע ראשיהם של 4 נשיאים אמריקאים?
6. היכן מתגורר השר שלמה קרעי?
7. לפי המשנה, מתי חל ראש השנה למעשר בהמה?
8. מי כתבה את השיר "אדם צובר זכרונות"?
9. מה משותף לבלגיה, ירדן, ספרד ותאילנד?
10. מאיזו חיה מפיקים שופר תימני?
11. באיזו מדינה ישנה צנזורה על דמותו של פו הדוב עקב דמיונו לנשיא?
12. מי השחקן הראשי בסרט "מרד נעורים"? במהלך הסרט הוא משתתף במירוץ מכוניות מסוכן שבסופו נהרג המתחרה שלו אך הוא ניצל?
13. מהו שמו העממי של "שופר האיצטדיונים", הידוע בעיקר ממונדיאל 2010 שנערך בדרום אפריקה?
14. מי כתב את "אליעזר והגזר"?
15. איזו עיר מכונה "התפוח הגדול"?
16. מה משותף ל"רדיו העממי של סין", "קומסומולסקאיה פראבדה", "א-שארק אל-אווסט" ו"תשרין"?
17. איך מכונה ראש השנה האזרחי הנחגג במדינות ברית המועצות לשעבר?
18. מי, על פי השיר שלו "יתפוס רימון בשבילך וגם ישליך ידו על להב"?
19. איזה משחק יכול להתחיל בהגנה ברלינאית, בהתקפת הודגיסון או בפתחה איטלקית?
20. מי היה שותפו של סטיב ווזניאק בחברת הטכנולוגיה שהקים?

עאלת אקטואליה: מי הזוכה במאר האח הדגול 2023?

מהשנה קבלה

ערב ראש השנה תשפ"ד

בדרך כלל בעלון של ערב ראש השנה נהגתי לכתוב מילות סיכום לשנה שמסתיימת, אך הפעם אבקש לחרוג ממנהגי החברה בישראל נמצאת בטלטלה גדולה. נדמה שמה שקורה מעל פני השטח הינו קצה הקרחון למה שקורה מתחת לפני השטח. הסיסמאות המופרחות לאוויר משני צידי החברה בישראל רבות ומגוונות, חלקן נכונות במהות ונובעות מאמת פנימית של האוחזים בהן, אך להבנתי חלקן ריקות מתוכן, וכל מהותן להרבות את השונה ולהרבות את הקונפליקט בכדי ליצור משבר עמוק יותר שיביא לעימות. לא ברור לי מה יביא העימות הזה חוץ מחלילה חורבן ומשבר עמוק יותר שיהיה קשה בהרבה לצאת ממנו. הנס הזה שנקרא מדינת ישראל, שותפים רבים לו. לכל חלקי העם חלק בפלא הזה. כל חלק ותרומתו הייחודית. מי בעבודת השדה, מי בבניין, מי בהי - טק, מי בתעשייה, מי ברפואה מי בכוחות הביטחון ובצה"ל ומי בלימוד התורה. וכמובן עוד תרומות רבות בתחומים רבים. החברה הישראלית ייחודית ובנויה משכבות רבות הארוגות זו בזו. ההקצנה בחברה הישראלית משני הצדדים לא טבעית. רובנו מסכימים על רוב הדברים. ולמרות זאת אנו מחליטים בדעה צלולה לא להראות את ההסכמות אלא את חוסר ההסכמות. להראות ולהדגיש את המפריד ולא את המאחד. להדהד את הרע ולא את הטוב.

ערב ראש השנה אנו כאן, בסעד, נמצאים בתוך תהליך בחירת יו"ר, יו"ר אחד. וזאת על פי המבנה הארגוני עליו קיימנו דיונים משמעותיים ועליו החלטנו באסיפה אך לפני שנה. טיבו של תהליך הוא שלא כולם מסכימים. הקמנו צוות איתור שעבד על פי סדר מובנה של ריענון הנהלות ולאחר מכן איתור יו"ר. תהליך מורכב וחשוב. לא הצלחנו לבחור בפעם הראשונה ואנו בתוך בחירות בפעם השנייה. בתוך התהליך הזה ובכלל בתקופה האחרונה ניכרת הקצנה בדיעות בסעד כאילו אין כבר דרך אמצע. לצערי הרב ההתנגדות לובשת צורה קיצונית, ולפעמים גם פוגענית. במקום לתת גיבוי להנהלות שלנו, לצוות האיתור, למזכירות, (ובנושאים אחרים - לדירקטוריון ולהנהלת הקהילה) מתרבים הקולות המתנגדים. עד כדי כך שלפעמים נראה שלא משנה מה המזכירות תביא - התגובה תהיה נגד. האם כך אנחנו רוצים לנהל את חיינו? במלחמות? האם כך נצליח לרתום אנשים מתוכנו לתפקידים בענפים, בוועדות ובהנהלות? ברור שמותר ואף צריך לחלוק ולהביע דעה שונה. אין כאן אמירה או בקשה לגיבוי מוחלט ומתמיד. אך האם הדברים צריכים להיעשות בצורה תקיפה? תוך זלזול ואף שלילת האחר? האם דרך זלזול בהחלטות קודמות ועוד? האם לא נכון לתת קרדיט למזכירות ולהנהלות, וגם לבעלי התפקידים, ולצאת מתוך נקודת מוצא שהם עושים את עבודתם נאמנה ומתוך ראיית טובת הכלל בסעד? ביקורת ובקרה כן, אך מתוך רצון לבנות ולכבד. נראה לי שדווקא בימים אלו נכון יהיה שנאמץ את דבריו של הרב קוק זצ"ל, ונהג בדרך הצדיקים הטהורים:

"הצדיקים הטהורים אינם קובלים על הרשעה אלא מוסיפים צדק,

אינם קובלים על הכפירה אלא מוסיפים אמונה,

אינם קובלים על הבערות אלא מוסיפים חוכמה".

(ערפילי טוהר עמוד ל"ט)

אני מקבל את כלל בית קיבוץ סעד שנה של הצלחות בכל, מתוך אחרות

אמנה,

עם שלום ושלום טובה לכל!

כרמל האפרין

משפחה על אנחת הקהילה

1190 ספא

קהילה יקרה,

חשבתי מה אכתוב לקראת השנה החדשה והתחלתי לסקור את הפעולות, התהליכים והעשייה בקהילה אני מתכבדת להציג בפניכם, עם סיום שנת תשפ"ג ולקראת תחילת שנת תשפ"ד, סיכום (חלקי) של העשייה הרבה המתרחשת בקהילה.

תחילת השנה החינוכית - שנת תשפ"ד תתחיל בעוד רגע ובמסגרות החינוכיות כבר החלה שנת הפעילות לפני כשבועיים. **במערכת הגיל הרך בסעד** פועלים שלושה פעוטונים בגילאי לידה עד 3 ועוד שני גנים בוגרים בגילאי 4-6. המערכת נפתחה כסדרה, בבית התינוקות קלטנו פעוטות קטנטנים ורכים ובשאר הגנים פגשו ילדים ששמחים לחזור וצוות גדול וחם שחיכה לקבל אותם בשמחה ובאהבה. הצוות עבר מפגשי היערכות והשתלמות בנושא תקשורת והכין את הגנים לבואם של הילדים. מערכת הגיל הרך בסעד, מובילה חינוך קיבוצי אקולוגי, תוך שמירה על רצף חינוכי מבית התינוקות ועד לגן הבוגר. ההנהלה הציבורית לגיל הרך בהובלתה של חמוטל אבן חן, מלווה את מערכת הגיל הרך, מייעצת, מכוונת ומסייעת למנהלת המערכת ביישום תוכנית העבודה, בהתמודדות עם דילמות וסוגיות הקשורות בתפעול השוטף של המערכת. אני רוצה להודות ליפעת על הובלת מערכת הגיל הרך בצורה מקצועית ואיכותית, לכל הגנות והמטפלות שעושות את עבודתן במסירות רבה ומכל הלב, לחמוטל ולכל חברי וחברות ההנהלה הציבורית על העשייה הברוכה.

מערכת החינוך החברתי החלה גם היא ובתי הילדים בכיתות א'-ו' החלו את פעילותם וכן הפעילות בחטיבה. במהלך החודשים האחרונים התקיים תהליך חשיבה קהילתי לקביעת דמותו של החינוך החברתי בקיבוץ בהשתתפות כ-25 חברים וחברות קהילה. קהילת סעד צומחת, גדלה והופכת רב גונית ואנו נדרשים ומבקשים להתאים את המערכות שלנו לצרכים הקהילתיים ולעמידה באתגרים החברתיים והערכיים העומדים בפתחנו. החינוך החברתי הוא ערך מרכזי ועמוד תווך של הקהילה שלנו ואנו שואפים כי מערכת החינוך החברתי תהיה בסיס איתן ותומך לכלל ילדי הקהילה. החינוך החברתי הוא מחולל קהילתי מרכזי ומשמעותי, הפעילויות של הילדים, הפעילות הקהילתית, הנוכחות של הילדים והנוער הם אלה שמניעים את הקהילתיות. בימים הקרובים יפורסמו מסקנות התהליך הציבורי ודרכי היישום בתכנית החינוכית לשנת תשפ"ד. אני רוצה להודות לרות שמובילה בנחישות את המערכת, מטפחת את הצוותים החינוכיים ומשקיעה שעות רבות בעשייה החינוכית ובדאגה לילדים על הובלת שיתוף הציבור והמערכת כולה, לצוותי החינוך החברתי על המסירות, המקצועיות והאהבה לילדינו. תודה לחבר וחברות ועדת חינוך שנפגשים שעות רבות ושוקדים על קידום המערכת והמענה לאתגרים השונים תוך תמיכה במנהלת החינוך החברתי והצוות החינוכי. תודה לכולכם על העשייה המרובה.

בימים אלו אנו בוחנים חיבור בין הנהלת הגיל הרך, וועדת חינוך והקמת מינהלת חינוך רחבה הרואה את ילדינו מגיל לידה ועד גיל 18. מינהלת החינוך תהיה גוף קהילתי נבחר, המהווה גורם מתווך, מקדם ומפקח מטעם הקהילה על המענה החינוכי לילדי הקהילה. מינהלת החינוך מהווה את החיבור בין מוסדות הקהילה, ההורים ומערכת החינוך והיא תעסוק בתכלול המדיניות הארגונית, כלכלית ופדגוגית במערכות ובגיבוש הזהות החינוכית המותאמת לקהילה.

אני מאחלת שנה פעילות מוצלחת לכל הילדים, הילדות וההורים, לצוותים החינוכיים, לחברי וחברות הוועדות ולמנהלות מערכות החינוך – שנה טובה.

גזם בשכונת שקד - ביום שישי בשבוע שעבר ובתחילת השבוע הגיעו משאיות לפינוי הגזם לאורך הכניסה לשכונת שקד לקראת השנה החדשה. בתחילת השבוע הוצבו שלטים בשלוש נקודות לאיסוף הגזם בשכונה. בימים אלו אנו

פועלים ביחד עם המועצה כדי להוציא לפועל את השלמת תכנית פיתוח הנוי ההיקפי בשכונה ומקווים שנוכל ליישם יחד איתה גם את תכנית מסתורי הגזם המתוכננת. התכנית תפורסם לציבור לפני ביצוע. התושבים מתבקשים לפנות את הגזם לאחת משלוש הנקודות שהוצבו. כמו כן, במידה וכמויות הגזם גדולות מאוד יש לפנות את הגזם לריכוז הגזם באופן עצמאי. שיתוף הפעולה שלכם יאפשר שמירה על כניסה נקייה ונעימה לשכונה. תודה לאיציק, אליסף וניצן לנדאו על העשייה.

חנייה בקיבוץ - לקראת החגים ובכלל מבקשת להזכיר את הנוהג בקהילתנו של הוצאת כלי הרכב מתוך אזור המגורים אל המקומות המיועדים לכך, לפני כניסת השבת והחג. אנא הקפידו להוציא את רכבכם (ושל אורחכם) מהכבישים הפנימיים.

קול קורא ליזמות קהילתית - לפני כתשעה חודשים במהלך חודש כסלו, דצמבר 2022, קיימנו את מפגשי המצפן הקהילתי בו השתתפו כ-220 חברי וחברות קהילת סעד. אחד הדברים הבולטים שעלו הוא הכמיהה להזדמנויות לחיבור בין החברים והחברות בקהילה והצורך בהיווצרות זירות מפגש מתוכננות ואקראיות. השבוע פרסמה הנהלת הקהילה את הקול הקורא ליזמות קהילתית. זה הזדמנות לקחת חלק ולהשפיע על החיים כאן בקיבוץ, היומיום שלכם. התקופה האחרונה, המצב החברתי במדינה, הקיטוב הרגשי והקיצוניות הגוברת משפיעים גם על הקהילה שלנו, בתקופה האחרונה בה לא היו אירועי תרבות, נפגשנו פחות וכעת עלינו להתחבר מחדש, לחזק את החיבורים הקיימים ולייצר חדשים. על כן הנושא המרכזי של תכנית "המצפן ליזמות קהילתית" לשנת תשפ"ד יהיה **חיבורים**. *מה זה אומר?* שאתם מוזמנים לחבור לעוד חברה/ או יותר ולחשוב יחד על רעיון למיזם קהילתי. *מה זה מיזם קהילתי?* זו תכנית שניתן ליישם אותה, היא יצירה שלכם ויחד עם הקהילה ניתן להוציאה לפועל, פעילות קהילתית הנותנת מענה לצורך ומחברת בין קבוצות וחברים/ות בקהילה. התכנית בשיתוף מחלקת השירותים החברתיים במועצה. היזמים והיזמות שיבחרו יזכו לעד שלושה מפגשי ייעוץ לבניית תכנית עבודה כוללת למיזם. כל הפרטים וכן כיצד ניתן להגיש את ההצעה למיזם מופיעים ב [קול קורא ליזמות קהילתית](#). ניתן לקחת טופס הגשה אצל מור. מעניין אילו מיזמים יעלו...

המצפן הקהילתי - כפי שהזכרתי קודם, לפני כתשעה חודשים, התקיימו מפגשי המצפן הקהילתי וחשוב לדעת כי תוצרי המפגשים מוטמעים בתוך העשייה שלנו. ביקשתם במצפן שנברר בינינו מספר דברים ואכן במהלך התקופה העמקנו את הלמידה בכמה נושאים, במטרה לשפר את המענים והשירותים. המצפן הקהילתי הנחה אותנו באילו נושאים לעסוק ואילו תהליכים ופעילויות נכון לקדם. לפניכם סקירה חלקית של העשייה המושפעת וקשורה לתוצרי המצפן הקהילתי שהקהילה יצרה:

התקיימו שתי סדנאות בחסות ובשיתוף "חוסן שדות נגב". הראשונה סדנת פוטותרפיה שריכזה בקהילה מרי סולומון. הסדנה אפשרה למשתתפים לבחון את החיבור שלהם לקיבוץ באמצעות צילום "נקודות מבט" (מקומות מקוריות בקיבוץ. במהלך כחודשיים, במהלך חודשים מאי ויוני, הוצגה תערוכת צילומים של המקומות המיוחדים אותם בחרו המשתתפים לתעד דרך "עין המצלמה" במהלך הסדנה. לסדנה השנייה נחשפנו בשבוע שעבר, בעלון פרשות ניצבים-וילך, בו סיפרה שגית דניאלי על סדנת הבישול המשותף שעברו יחד. בחינוך החברתי קיימנו שיח קהילתי לאורך 3 חודשים וכאמור, מסקנות הבירור הקהילתי מוטמעים בימים אלה, עם פתיחת שנת הפעילות תשפ"ד במערכת החינוך החברתי ויפורסמו בקרוב לציבור. נושא הצעירים עובר חשיבה ותכנון מחודש, במהלך חודש אוגוסט, האחריות לתחום הצעירים עברה לוועדת קליטה ובימים אלה מוקם צוות מתנדבים ומתנדבות שיקדם את פעילות הצעירים והצעירות בקיבוץ.

פעולות להגברת אמון במערכת ואמון בקהילה נעשות במספר מישורים: פרסום פרוטוקולים של ישיבות הנהלה באופן שוטף, נבחרו משקיפים לכלל ההנהלות, ההנהלה הקהילתית מדווחת מידי מס' חודשים לציבור על העשייה ומשתפת את הציבור בנושאים ובסוגיות בהם היא דנה, ובתהליכים הקהילתיים אותם היא מקדמת.

התחלנו בהכנת פרוגרמה לצורכי ציבור לשנים הבאות. הפרוגרמה תהיה הבסיס לתכנית האסטרטגית לפיתוח היישוב. יחד עם חברת אורבניקס, חברה מובילה בתחום הייעוץ התכנוני, הכלכלי והסביבתי. במסגרת העבודה מוצגת תחזית גידול אוכלוסייה ההכרחית לזיהוי המגמות והצרכים הצפויים בקיבוץ בשנים הבאות. כל זאת לצורך גיבוש החלטות אסטרטגיות ותכנוניות חשובות, כהכנה לצרכים ולאתגרים העומדים בפנינו. ביצענו מיפוי ובחינה של מצאי מבני הציבור הקיימים בקהילה, הגדרנו הנחות עבודה לשירותי ציבור ועקרונות תכנון, ואנחנו לקראת הצגה ראשונה של חלופות הפרוגרמה. בשלב הבא נביא את החלופות להתייחסות הציבור. בנוסף ייצרנו רשימת פרויקטים של בינוי מבני ציבור הנדרשים בסעד עד לשנת 2030. לאחר קבלת המלצות אנשי המקצוע והתייחסות הציבור, נציג תכנית השקעות רב שנתית למבני ציבור בסעד. הצורך במקומות פיזיים למפגש שעלה בצורה משמעותית במפגשי המצפן יבוא לידי ביטוי בפרוגרמה.

פרסמנו כאמור השבוע את הקול הקורא ליזמות קהילתית במטרה לייצר זירות מפגש בינאישיות בלתי אמצעי מתוך ובאמצעות הקהילה.

בימים האלה אנו עובדים על תכנית רחבה לשינוי האקלים הקהילתי חברתי ולהגברת תחושת הביטחון האישי באמצעות הגברת העין הטובה ומיגור תופעת הבריונות והכוחניות. התכנית מקיפה וכל המערכות הקהילתיות תהיינה שותפות ליישומה. בשבועות הקרובים תגובש התכנית ותחל לפעול.

וישנה עוד עשייה רבה: צוות צוהר (צוות התכנסות קהילתית מרחוק) החל את עבודתו ובימים אלה הוא פועל כדי ללמוד את הצרכים שלכם, באמצעות הסקר שהתבקשתם למלא (מי שטרם מילא מוזמן לעשות זאת בהקדם [סקר היערכות להפגה קהילתית בשעת חירום](#)), שיפוץ מבנה הגיל הרך ומניין עדות המזרח הסתיים ובשבוע הבא תתקיים קביעת המזווה, המתפרה החלה לפעול במתכונתה החדשה ולאחרונה החלו חוגי מוסיקה, רקמה ומקרמה ועוד. לפנינו עוד אתגרים רבים וגדולים והעבודה רבה, עלינו כקהילה להמשיך וללמד את עצמנו להיות יישוב רב דורי ורב גוני, עלינו לחזק את האמון ההדדי כבסיס לכל המהלכים שנוביל יחד.

תודה גדולה לכל העוסקים במלאכה, למנהלי ומנהלות הענפים, מרכזי ומרכזות הוועדות, לכל הצוותים ובעלי התפקידים לכל המתנדבות והמתנדבים תודה לכם על העשייה, המחויבות והמסירות ותודה שאתם פועלים למען הקהילה שלנו. אני רוצה להודות לחברי ולחברות ההנהלה על העבודה המאומצת, על המחויבות והמסירות, על הרצון העז לעשות, לקדם ולהגשים ועל השותפות למשימה. תודה!

בסיום הדברים אני מבקשת לאחל לכל הקהילה שתהיה שנה טובה ומתוקה, שתהיה שנה של חיבורים וערבות, שנה של שכנות טובה, שנה של צמיחה קהילתית, יזמות חברתית ופריחה של קהילת סעד. שתהיה שנה מוצלחת ופורייה למשק. מאחלת שתהיה שנה עם משמעות קהילתית, שנרבה בטוב ובפירגון האחד לשני, שתהא עין טובה בקהילתנו. אסיים בשיר -

השָׁנָה לֹא הוֹלֵקֶת / שוּשֵׁי נוֹרְמָן
השָׁנָה לֹא הוֹלֵקֶת, הִיא גַם לֹא בָּאָה
זֶה אֶנְחֵנוּ שְׁהוֹלְכִים
מִמֶּנָּה וְאֵלֶיהָ
השָׁנָה גַם לֹא יְכוֹלָה
לְהִיּוֹת טוֹבָה
רַק אֶנְחֵנוּ

שנהיה טובים. שנה טובה ושבת שלום,

"עין טובה" הפקות מציגים:
"מאחורי הקלעים של שליח הציבור בימים נודאים"

נחום לנדאו, שליח ציבור בקהילתו כבר 32 שנה, התחיל את שליחותו מכורח המציאות בניל 22 דועי גולן, פסנתרן ומוזיקאי. יחד הם חוברים בצליל ובאומדן על החיבור בין השליח לבין הציבור, ועל כובד המשימה שם על הבימה. **מפגש עוצמתי ומרגש ליחי אלול.**

הזמנה אישית -
יום שני, ג' בתשרי (18.9)
 במועדון לחבר בתקומה
בשעה 20:30

ד"ר יוחנן
 אהרון בן-ציון
 מנהל תוכנית "עין טובה"
 "הזמנתי את אהרון לכתוב את הספר הזה..."

"ישנו יופי חלוף את חזיתי לבימה על אדרי."
 "הזמנתי את אהרון לכתוב את הספר הזה..."

"קולך תזמיר ויבשרי תזמיר על אדרי בלוי בלוי בלוי, תזמיר אהרון בלוי בלוי."

אסתא רמתא-רמתא יוכבד אולד
 אסתא-רמתא חנון קסלר
 אסתא ואלסא שרונה ואלון קסלר
 זר ברכות אהולדת
 החימשה, הנ'נה, הנכדה,
 אנו
 בתם של שחר וצורי קסלר

אליסא אהרנ'י יקירנו
 ברכות חמות מקרב אב
 אנושא'י הנכד שחר
 בתם של יאאל ואיכל אהרנ'י
 אב"ל נופר.

אמרים ויוסף (פת'י) צרפתי
 ברכות ואיחול'ים רבים
 אבר המצווה של הנכד
 איתמר
 בתם של אמיר וסידל

תודה

בשולי הגיליון אני מבקשת להודות לשלושה אשר בזכותם אתם מקבלים אל העלון **מדי שבוע** בצורה כה יפה ומסודרת. (ולאו מילתא זוטרתי היא. העלון יצא לאור השנה אפילו בשבוע המבצע "מגן וחץ"!)

שקמה כספי-יניב - המסייעת לי בעיצוב העלון בטעם טוב ובנכונות רבה, וזאת בנוסף לפעילותה המבורכת בענייני הציבור.

דני לזר - האחראי על ההדפסה ועל העלאת העלון לרשת. מציל אותי מטעויות ומשגגות רבות, ותמיד בסבלנות וברוח טובה, גם כאשר ההדפסה נדחית מסיבות שונות.

איתן הימן - האחראי על הפצת הגיליון לתאי הדואר. גם הוא נקרא אל הדגל לעיתים בשעות מוזרות, וגם הוא מוכן תמיד לסייע ללא כל טרוניות.

ישלם הקב"ה את שכרכם עשרת מונים. שנה טובה לכם ולכל אשר לכם.

חזית